

24 Οκτωβρίου 2013

Αριθμ. Πρωτ.: 167757/43126/2013

Πληροφορίες: Μαρία Αποστόλου (τηλ.:***)

Σταματία Παπαδημητρίου (τηλ. ***)

Προς:

Κύριο Ασημάκη Παπαγεωργίου
Υφυπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας
και Κλιματικής Αλλαγής
Αμαλιάδος 17
115 23 Αθήνα

Κύριο Νίκο Βασιλάκο
Πρόεδρο Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας
Πειραιώς 132
118 54 Αθήνα

Κύριο Αρθούρο Ζερβό
Πρόεδρο Δ.Σ. & Διευθύνοντα Σύμβουλο
ΔΕΗ
Χαλκοκονδύλη 30
104 32 Αθήνα

Κύριο Χάρη Σαχίνη
Πρόεδρο Δ.Σ. & Διευθύνοντα Σύμβουλο
ΔΕΠΑ
Μαρίνου Αντύπα 92
141 21 Ν. Ηράκλειο

Θέμα: Ένταξη κοινωφελών ιδρυμάτων, που παρέχουν φιλοξενία σε άπορους και άτομα σε αδυναμία, σε κοινωνικά τιμολόγια

Αξιότιμοι κύριοι,

Στις 4 Ιουλίου 2013 ο Συνήγορος του Πολίτη απηύθυνε επιστολή προς τη ΔΕΗ και την ΕΠΑ Θεσσαλίας (Α.Π. 167757/26793/2013), η οποία κοινοποιήθηκε στο ΥΠΕΚΑ και στη ΡΑΕ, στο πλαίσιο διερεύνησης αναφοράς κοινωφελούς ιδρύματος που παρέχει φιλοξενία σε ανηλικούς (Ορφανοτροφείο Βόλου), σχετικά με την ένταξη του ιδρύματος στο Κοινωνικό Οικιακό Τιμολόγιο. Επί της επιστολής αυτής η Αρχή δεν έχει λάβει έως σήμερα απάντηση.

Επανερχόμαστε με την παρούσα επιστολή, με σκοπό να σας επισημάνουμε ότι ο Συνήγορος του Πολίτη θεωρεί το ζήτημα αυτό ως ιδιαίτερης σημασίας, λόγω των εξαιρετικά δυσμενών συνθηκών μέσα στις οποίες λειτουργούν σήμερα πολλοί κοινωφελείς οργανισμοί

με συναφές αντικείμενο. Οργανισμοί που επιτελούν σημαντικό έργο στο πεδίο της κοινωνικής πρόνοιας και καλύπτουν τις ανάγκες διαβίωσης απόρων και αστέγων προσώπων, τα οποία για διάφορους λόγους αδυνατούν να διαμένουν αυτόνομα.

Ειδικότερα:

Σύμφωνα με την προαναφερθείσα αναφορά, η ΔΕΗ σε απάντησή της σε σχετικό αίτημα του εν λόγω ιδρύματος, μεταξύ άλλων, ανέφερε ότι «...η χορήγηση ειδικών τιμολογίων ή ειδικών εκπτώσεων επί των τιμολογίων αποτελεί αρμοδιότητα της Πολιτείας και μέσα από σχετικές αποφάσεις καθορίζονται οι αποκλειστικοί δικαιούχοι των εκάστοτε ενεργητικών διατάξεων χορηγήσεων των τιμολογίων αυτών. ... το Κοινωνικό Οικιακό Τιμολόγιο παρέχεται με προϋποθέσεις σε άτομα χαμηλού εισοδήματος ... με βάση την εκκαθαρισμένη φορολογική τους δήλωση. Μια από τις βασικότερες προϋποθέσεις εφαρμογής του ΚΟΤ είναι η χρήση του ρεύματος να αφορά στην κάλυψη αναγκών της κύριας κατοικίας του δικαιούχου ... δυστυχώς δεν είναι δυνατό να ικανοποιήσουμε το αίτημά σας για ένταξη στο ΚΟΤ. ... Από τον Ιούλιο του τρέχοντος έτους θα επέλθει πλήρη απελευθέρωση των τιμολογίων πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας και στη Χαμηλή Τάση, γεγονός που θα δώσει στην επιχείρησή τη δυνατότητα να διαμορφώνει πλέον ελεύθερα τα τιμολόγιά της. ... ενδεχομένως να υπάρχει τότε δυνατότητα επανεξέτασης ανάλογων αιτημάτων ...» (υπ. αρ. πρωτ. 05398/9-5-13 έγγραφο της Δ/νσης Πωλήσεων).

Σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4001/11:

«Άρθρο 2:

παρ. 1: Για την εφαρμογή του παρόντος νόμου οι όροι που χρησιμοποιούνται στις διατάξεις αυτού έχουν την ακόλουθη έννοια:...

(θ) *Ενεργειακή Πενία*: Η κατάσταση των καταναλωτών, κατά την οποία, αυτοί ευρίσκονται σε δυσχερή θέση, λόγω του χαμηλού εισοδήματός τους, όπως αυτό προκύπτει από τις φορολογικές τους δηλώσεις, σε συνδυασμό με την επαγγελματική τους κατάσταση, την οικογενειακή τους κατάσταση και ειδικών καταστάσεων υγείας, να καλύψουν τις δαπάνες για τις εύλογες ανάγκες εφοδιασμού τους σε ηλεκτρική ενέργεια ή Φυσικό Αέριο, καθώς οι δαπάνες αυτές αποτελούν σημαντικό ποσοστό του διαθέσιμου εισοδήματός τους.

(ι) *Ευάλωτοι Πελάτες*: Οι Καταναλωτές που εντάσσονται στις κατηγορίες πελατών που περιγράφονται στο άρθρο 52 του παρόντος....

Άρθρο 52:

παρ. 1: Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου και της Προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας και Φυσικού Αερίου, στους Ευάλωτους Πελάτες εντάσσονται οι κάτωθι κατηγορίες πελατών: (α) Οι οικονομικά ασθενείς Οικιακοί Πελάτες που πλήττονται από την Ενεργειακή Πενία. ...,

παρ. 2 :Ανάλογα με τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει η κάθε κατηγορία, δύναται να λαμβάνονται πρόσθετα μέτρα για την προστασία τους, ιδίως η παροχή μειωμένων τιμολογίων, ή έκπτωση επί των δημοσιευμένων τιμολογίων κάθε Προμηθευτή...,

παρ. 3: Τα κριτήρια, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία ένταξης ενός πελάτη σε κατηγορία Ευάλωτων Πελατών καθορίζονται με αποφάσεις του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής. ...Η ΡΑΕ ελέγχει και παρακολουθεί την τήρηση των υποχρεώσεων που προβλέπονται για τους Ευάλωτους Πελάτες και δύναται να επιβάλλει τις κυρώσεις του άρθρου 36, σε περίπτωση παράβασης των υποχρεώσεων αυτών».

Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, η Ανεξάρτητη Αρχή επισημαίνει ότι έως σήμερα οι διατάξεις περί προστασίας των ευάλωτων καταναλωτών αφορούν οικιακούς πελάτες ενώ τίθεται ως βασικό προαπαιτούμενο στοιχείο η προσκόμιση των φορολογικών δηλώσεων τους, προκειμένου να ενταχθούν σε ευνοϊκές ρυθμίσεις. Ωστόσο, θα πρέπει να τονίσουμε ότι στην κατηγορία των ευάλωτων ατόμων ανήκει ικανός αριθμός ατόμων που ενδεχομένως να μην εντάσσεται στην ομάδα των οικιακών πελατών της ΔΕΗ και της ΕΠΑ. Δηλαδή, τα άτομα τα οποία φιλοξενούνται σε ιδρύματα κοινωνικής προστασίας είναι εξ ορισμού ευάλωτα άτομα δεδομένου ότι πολλά από αυτά βρίσκονται σε δυσχερή θέση, λόγω του

χαμηλού εισοδήματός τους, της οικογενειακής τους κατάστασης και ειδικών καταστάσεων υγείας. Επιπλέον, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι τα φιλανθρωπικά ιδρύματα φιλοξενίας ουσιαστικά υποκαθιστούν την οικογένεια και αποτελούν την οικία (με ό,τι αυτό συνεπάγεται σε έξοδα και υποχρεώσεις) των φιλοξενούμενων ατόμων.

Ο Συνήγορος του Πολίτη, τόσο μέσω αναφορών, όσο και από την επικοινωνία και συνεργασία του με φορείς ιδιωτικού δικαίου που παρέχουν δωρεάν υπηρεσίες φιλοξενίας, φροντίδας και αρωγής σε πρόσωπα ιδιαίτερα ευάλωτα που αδυνατούν να διαβιούν αυτόνομα (παιδιά, ασθενείς, αναπήρους, πρόσωπα τρίτης ηλικίας, κλπ) έχει διαπιστώσει ότι η τρέχουσα οικονομική κρίση έχει δυσχεράνει σε πολύ μεγάλο βαθμό τη λειτουργία τους. Ο σημαντικός περιορισμός των πραγματοποιούμενων δωρεών από πολίτες και των εσόδων από την ακίνητη περιουσία τους, η αύξηση της φορολόγησής τους, σε συνδυασμό με τον ολοένα αυξανόμενο αριθμό αιτημάτων που δέχονται για να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους σε πολίτες που έχουν ανάγκη, οδηγούν πολλά από αυτά τα νομικά πρόσωπα σε πραγματική αδυναμία λειτουργίας των δομών που έχουν δημιουργήσει βάσει των καταστατικών τους σκοπών.

Χαρακτηριστική είναι η αναφορά στο ζήτημα αυτό στην Έκθεση που απέστειλε ο Συνήγορος του Πολίτη, στο πλαίσιο της αποστολής του ως Συνήγορος του Παιδιού, προς την Επιτροπή Δικαιωμάτων του Παιδιού του ΟΗΕ το 2012, σχετικά με την εφαρμογή της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού στην Ελλάδα¹:

«Τα παραπάνω διαπιστούμενα προβλήματα επιτείνονται κατά την περίοδο της οικονομικής κρίσης που πλήττει την Ελληνική κοινωνία. Εκπρόσωποι πολλών ιδρυμάτων ιδιωτικής φύσης έχουν αναφέρει στον Συνήγορο ότι απειλούνται ακόμη και με διακοπή λειτουργίας, λόγω της μείωσης των πόρων τους και της αύξησης της φορολογίας τόσο στις δωρεές όσο και στην ακίνητη περιουσία τους. Την ίδια στιγμή οι περιπτώσεις παιδιών που χρειάζεται να απομακρυνθούν από τις φυσικές τους οικογένειες αυξάνουν, με την ακραία φτώχεια να λειτουργεί ως επιπρόσθετος παράγοντας που επιτείνει την αδυναμία ορισμένων γονέων να φροντίσουν κατάλληλα τα παιδιά τους».

Η Επιτροπή αναγνώρισε το γεγονός και στις Καταληκτικές Παρατηρήσεις της προς την Ελληνική Κυβέρνηση, μεταξύ άλλων αναφέρει:

(σημείο 42)

«Επιπλέον, την Επιτροπή προβληματίζει το γεγονός ότι στο πλαίσιο της τρέχουσας κρίσης ένας αυξανόμενος αριθμός παιδιών απομακρύνονται από τις οικογένειές τους ή τοποθετούνται σε ιδρύματα διότι οι γονείς τους δεν διαθέτουν πλέον τα μέσα για να τα συντηρήσουν».

(σημείο 6)

«Δεδομένων των συνθηκών αυτών, η Επιτροπή προτρέπει το συμβαλλόμενο Κράτος, σε περιόδους επιβολής επαχθών δημοσιονομικών μέτρων, να καταβάλει προσπάθειες για τη διατήρηση και επέκταση των κοινωνικών επενδύσεων και της κοινωνικής προστασίας των ατόμων που βρίσκονται σε πιο ευάλωτη κατάσταση και να υιοθετεί μια ισότιμη προσέγγιση δίνοντας προτεραιότητα στα παιδιά».

Κατόπιν των ανωτέρω, η Αρχή εκτιμά ότι οι υπηρεσίες κοινής ωφέλειας θα πρέπει να σταθμίσουν την αναγκαιότητα παροχής ευνοϊκών ρυθμίσεων σε φιλανθρωπικά κοινωφελή ιδρύματα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που φιλοξενούν παιδιά που έχουν απομακρυνθεί για διάφορους λόγους από τις φυσικές τους οικογένειες ή ενήλικα πρόσωπα σε αδυναμία (όπως αστέγους, πρόσωπα με αναπηρίες, τρίτης ηλικίας, κλπ), προκειμένου αυτά να μπορέσουν να συνεχίσουν το έργο τους και τις δραστηριότητές τους, εν μέσω δυσμενών οικονομικών συνθηκών.

Στο πλαίσιο αυτό, παρακαλούμε όπως εξετάσετε την προοπτική προώθησης ρύθμισης που να προβλέπει την επέκταση του κοινωνικού τιμολογίου και σε άλλες κατηγορίες καταναλωτών, πέραν των οικιακών, όπως τις **δομές φιλοξενίας** των αναγνωρισμένων

¹ www.synigoros.gr/resources/docs/ek8esh-pros-thn-epitroph-dikaiwmatwn-toy-paidioy-toy-ohe.pdf, σελ.11

φιλανθρωπικών ιδρυμάτων, που απευθύνονται σε ευάλωτες κατηγορίες πολιτών, ανηλίκων και ενηλίκων.

Ο Συνήγορος του Πολίτη εκτιμά ότι η επέκταση των ειδικών κοινωνικών τιμολογίων και σε μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ιδρύματα θα διευκολύνει το έργο αυτών των ιδρυμάτων και θα προσφέρει μια δικλείδα ασφαλείας για τη συνέχιση της λειτουργίας τους.

Σας ευχαριστούμε εκ των προτέρων για το ενδιαφέρον σας και τη συνεργασία. Για κάθε περαιτέρω διευκρίνιση είμαστε στη διάθεσή σας, τόσο η ίδια όσο και οι αρμόδιοι Βοηθοί Συνήγοροι για θέματα ποιότητας ζωής κ. Σαγιάς και δικαιωμάτων του παιδιού κ. Μόσχος.

Με τιμή

Καλλιόπη Σπανού
Συνήγορος του Πολίτη

Κοινοποίηση:

1. ΔΕΗ

Διεύθυνση Πωλήσεων

Ναυαρίνου 10

10680 Αθήνα

2. ΕΠΑ Θεσσαλίας

Γ. Καρτάλη 32

38333 Βόλος

3. ***